

ช้าง

ที่ ป่ากุยบุรี

ซาฟารีแห่งอาเซียน

“ช้าง าวควรอยู่ในป่า เพียงแต่ต้องสร้างแหล่งอาหารให้กับช้าง
เพียงพอ การปฏิบัติต้องเข้าไปสร้างแหล่งอาหารภายในป่า
เป็นแปลงเล็กๆ และกระจาย กรณีที่ช้างออกมาหาอาหารป่าต้องให้ความ
ปลอดภัยแก่เขา” พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่อง
“คนกับช้าง” เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2542 ยังคงกึกก้องดังกังวานไปทั่ว
พื้นที่ “กุยบุรี”

ในวันที่แดดจ้าแสงอ่อนโยน นานๆ ครั้งลมบางเบาโชยพัดมา
ต้องผิงกายให้ได้รู้สึก คาราวานรถตุ๊ก 6 คัน แล่นเรียงแถวอย่างสวย
งามออกจากกรุงเทพฯ มุ่งหน้าเข้าสู่ตัว อ.กุยบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์

กุยบุรี เป็นอำเภอเล็กๆ ที่โอบล้อมด้วยทิวเขาน้อยใหญ่ที่ยังคงความ
อุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและสัตว์ป่า แต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาว
ไทยและชาวต่างชาติเดินทางมาชื่นชม สัมผัสบรรยากาศปลอดโปร่งโล่ง
สบายไม่ขาดสาย โดยเฉพาะที่ อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ซึ่งกินพื้นที่
ครอบคลุมถึง 4 อำเภอของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คือ อำเภอปราณบุรี
อำเภอสทิงพระ อำเภอกุยบุรี อำเภอเมือง

อุทยานแห่งชาติกุยบุรี มีลักษณะเป็นผืนป่าขนาดใหญ่ ตั้งอยู่บนแนว
เขาตะนาวศรีติดกับชายแดนประเทศพม่า เป็นพื้นที่ซึ่งมีความหลากหลาย
ทางชีวภาพอยู่มาก ทั้งยังเป็นป่าต้นน้ำลำธารอันประกอบด้วย
ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญและมีคุณค่า เช่น พันธุ์ไม้และสัตว์ป่าที่หาย
าก จนได้รับการแต่งตั้งให้เป็นมรดกแห่งชาติแห่งที่ 3 ของประเทศ
ไทยรวมทั้งยังเป็นมรดกของอาเซียนอีกด้วย

จนวันนี้กุยบุรีได้รับการกล่าวขวัญว่าเป็น “ซาฟารีแห่งอาเซียน”

ลราเดินทางออกจากกรุงเทพฯ มาแต่เช้าตรู่ ถึงยังอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
ตอนเที่ยงกว่าๆ แม้อากาศจะร้อนอบอ้าว จากแสงแดดที่ท่ามตรงหัว
พอดี แต่เราก็สัมผัสได้ถึงความร่มรื่นของต้นไม้ที่ขึ้นเรียงรายล้อมรอบ
อุทยานฯ และเพื่อให้เข้ากับบรรยากาศท่ามกลางธรรมชาติ เราเลือกพัก
ในรีสอร์ทของอุทยานฯ ที่ตั้งอยู่กลางป่า เป็นบ้านไม้หลังใหญ่ ขนาด 2
ห้องนอน แต่ละห้องจุคนได้ถึง 8 คน ที่นี่ไม่ต้องพึ่งแอร์ มีแค่พัดลมกับลม
ธรรมชาติผสมกับกลิ่นไอชื้นของเทือกเขาตะนาวศรีก็สร้างความสดชื่นได้
เพียงพอแล้ว

หลังจากที่แยกย้ายกันเข้าที่พัก เก็บข้าวเก็บของเรียบร้อยแล้ว เราทุก
คนก็อยู่ในชุดเก่งพร้อมเตรียมออกเดินป่าเพื่อดู ช้าง

ข้อปฏิบัติในการเข้าป่าที่ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดมีอยู่ 3 ข้อหลักๆ
คือ 1.ใส่เสื้อคลุมกลืนธรรมชาติอย่าง เช่น สีเขียวเข้ม 2.ไม่ใช่แฟลช

กระรอก

ค้าง

นกสีส้มสวยงามนานาชนิด
ที่หาชมได้ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

หมูป่า

กระทิง

ฝูงควายป่า

ในการถ่ายภาพ 3. ไม่ส่งเสียงดัง (เพราะช้างนั้นหูดีมาก)

การดูช้างในป่าที่ทางลมเป็นสิ่งสำคัญ ช้างให้ความสำคัญกับกลิ่นมาก ถ้าได้กลิ่นคน หรือกลิ่นแปลกปลอมเมื่อไหร่จะหนีไป หรือโซ่ควายอาจวิ่งเข้าใส่ทำร้ายคนได้ ดังนั้น คนนำทางจะต้องตรวจสอบทิศทางลมอยู่ตลอดเวลา

อย่างที่เห็นเจ้าหน้าที่นำทางทำให้อูคือ การจุดไฟแช็กเช็ดดูเปลวไฟ ถ้าเปลวไฟไม่เคลื่อนไหว แสดงว่าลมนิ่ง หรือเปลวไฟหันมาทางพวกเขา แสดงว่าลมพัดเข้าตัวบ่งบอกว่าอยู่ใต้ลม สามารถดูช้างต่อได้ แต่ถ้าเปลวไฟหันไปทางทิศที่มีช้างอยู่ แสดงว่า ลมพัดไปหาช้าง แสดงว่าอยู่เหนือลม

ต้องรีบถอยออกมาเพราะช้างอาจมีปฏิกิริยาต่อกลิ่นคนได้

โดยพฤติกรรมของสัตว์คู่บ้านคู่เมืองของไทยอย่างช้าง ตามปกติจะออกหากินในตอนเช้าและตอนเย็น ส่วนตอนกลางวันจะหลบแดดเข้าไปพักผ่อนในพุ่มไม้ ช่วงนี้ถือว่าเป็นฤกษ์งามยามดีในการชม โดยเฉพาะในจุดที่เป็นแหล่งน้ำ แหล่งอาหารทั้งที่เกิดเองตามธรรมชาติและอาหารที่มนุษย์สร้างขึ้น

เราเดินทางออกจากสำนักงานอุทยานฯ นั่งรถตู้ไปราว 17 กิโลเมตร มุ่งไปยัง หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติกุยบุรี (ห้วยลึก) แหล่งอาศัยของฝูงช้างป่าและกระทิงที่สมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทย เปลี่ยนจากรถตู้เป็นรถกระบะที่สามารถลุยป่าได้ จากนั้น เดินทางไปยัง หน่วยพิทักษ์ กร.1 ป่ายาง ซึ่งเปรียบเสมือนประตูสู่ป่ากว้างของขุนเขาแห่งนี้

อุทยานแห่งชาติกุยบุรี (ห้วยลึก) หน่วยพิทักษ์ กร.1 ป่ายาง

เจ้าหน้าที่คนหนึ่งเล่าให้ฟังว่า กว่าที่ผืนป่าแห่งนี้จะกลายเป็นอุทยานแห่งชาติที่มีความสำคัญระดับประเทศได้นั้น ต้องพบเจอกับอุปสรรคปัญหามากมาย หนึ่งในปัญหาใหญ่ คือเรื่องความขัดแย้งระหว่างคนกับช้าง เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ทุกรุ่นนี้สัตว์ป่าสงวนในเมืองไทยเหลือน้อยลง เพราะชาวบ้านรุกล้ำเข้าไปใช้พื้นที่อุทยานฯ ในการเพาะปลูกไร่ สับปะรด และใช้เป็นที่อยู่อาศัย ทำให้สัตว์ขาดแหล่งอาหาร จนต้องอพยพลงมากินพืชไร่ พืชสวนของชาวบ้านเพื่อประทังความหิว

“หากช้างพูดได้ เขาคงอยากบอกว่า ปู่ของเขา พ่อของเขา เดินส่งมาหาอาหารบนผืนดินตรงนี้นานแล้ว”

ปัญหานี้ส่งผลรุนแรงถึงขนาดเมื่อ พ.ศ.2540 พบช้างป่าเพศผู้และเพศเมียคู่แรกเสียชีวิตพร้อมกัน หลังจากโดนวางยาเบื่อในสับปะรด หลังจากนั้น ปี 2541 และปี 2542 มีช้างตายเพิ่มอีก 11 ตัว บ้างโดนวางยาพิษ บ้างโดนยิงตาย ไม่กี่เดือนจบเผ่าหนึ่งยาง ไม่เว้นแม้แต่โดนวางตะปูเรือใบ คือ การเอาตะปูตอกกับไม้แล้วให้ช้างเหยียบ

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสร้างความสะเทือนใจไปทั่วประเทศ จนกระทั่งความทราบถึงฝ่าละอองธุลีพระบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริสในเรื่องคนกับช้างขึ้น เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ.2542 ปัญหาเรื่องคนกับช้างจึงเป็นข้อยุติ และเป็นมีเดียร่วมกันที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรีถือกำเนิดเกิดขึ้น

คาราวานรถกระบะจัดขบวนแถวเรียงหนึ่งเร่งเครื่องเข้าสู่ป่าเบื้อง

คาราวานรถกระบะขณะกำลังมุ่งหน้าสู่ป่าใหญ่

หน้า กระทั่งหลังมีการตัดแปลงเป็นที่นั่ง โดยเอาไม้เนื้อแข็ง 3 ท่อน ที่ถูกขัดเกลาร้อยรูตามยาวพาด เพื่อให้หนักท้องเทียวล้มสัมผัสกับบรรยากาศและวิวทิวทัศน์แบบโอเพ่นแอร์ เคล้าคลอไปกับเสียงเจื้อยแจ้วของฝูงนกในยามเย็นตลอดเส้นทาง

นาที่นี้คำที่นายอำเภออุบลบุรีได้อินยันกับพวกเราว่า “หากมาที่อุบลบุรีทุกคนต้องได้เห็นช้างแน่นอน” ได้เกิดขึ้นแล้ว

เพราะใช้เวลาเพียงไม่กี่นาที วิทยุของเจ้าหน้าที่ก็ดังขึ้น ส่งข่าวบอกทุกคนว่า ตอนนี้เราเจอช้างแล้ว

ช้างสิดอ (ช้างเพศผู้ที่ไม่มีงา) ตัวหนึ่งกำลังง่วนอยู่กับการหาอาหารกินอยู่บนเชิงเขา ปรากฏอยู่ห่างจากจุดที่เรายืนอยู่ประมาณ 400 เมตร ผนังของมันจับกิ่งไม้สะบัดไป-มาอย่างแข็งแรง นักท่องเที่ยวทุกคนต่างระดมกดชัตเตอร์ เพื่อเก็บนาที่ประทับใจไว้

จากข้อมูลที่เจ้าหน้าที่บอกกับคณะของเรา - อุทยานแห่งชาติอุบลบุรีมีช้างป่าประมาณ 180-200 ตัว ที่มีช้างงา เป็นตัวผู้โตเต็มวัยมี 22 ตัว ช้างสิดอ (ไม่มีงา) มี 34 ตัว รวมแล้วมีครอบครัวช้างป่าอาศัยอยู่ทั้งหมด 21 ครอบครัว และในทุกๆ ปีจะมีลูกช้างรุ่นใหม่ ลืมตาดูโลกถึงปีละ 7-8 ตัว

จากจุดที่เราเห็นช้างสิดอตัวแรก คาราวานรถกระบะได้เคลื่อนตัวเข้าไปในบริเวณป่าลึกมากขึ้น เพื่อค้นหาช้างตัวถัดไป เพียงไม่นานเราก็พบกับช้างสิดอและช้างตัวเมียกำลังหยอกเย้ากันอยู่ แต่เนื่องจากระยะค่อนข้างไกลมาก ทางเจ้าหน้าที่จึงได้พาเราลัดเลาะตามเนินเขา เพื่อจะได้เห็นช้างทั้งสองชัดเจนยิ่งขึ้นอีก

และก็ไม่ผิดหวัง เพราะไม่นานต่อมาภาพช้างทั้งสองตัวก็ปรากฏอยู่ตรงหน้าในระยะที่ถ่ายรูปออกมาได้คมชัด

นอกจากช้างป่าแล้วอุทยานแห่งชาติอุบลบุรียังเป็นแหล่งรวมสัตว์ป่าอนุรักษ์ที่หายากนานาชนิด อาทิ เสือโคร่ง, วัวแดง, เก้งหม้อ, เสือไฟ, หมาไน, ชะมดแปดลายแถบ, นกเงือกกรามช้างปากเรียบ, ไก่ฟ้าหน้าเขียว ฯลฯ ซึ่งล้วนแต่อยู่ในวิกฤต อาจสูญพันธุ์ได้ รวมไปถึงพันธุ์พืช อย่างต้นจันทน์, ต้นยางนา, ต้นเหียง, ต้นเป้าน้อย, หวายตะค้าทอง, ต้นเอื้องวานิลลา เป็นต้น

กว่าครึ่งค่อนวันที่คณะของเราอยู่ในป่าอุบลบุรี จนกระทั่งแสงสีทองของพระอาทิตย์ยามเย็นอาบไล้ เป็นสัญญาณว่าได้เวลาเดินทางกลับกันแล้ว

คาราวานรถกระบะบ่ายหน้ากลับในเส้นทางเก่า ทั้งฝนป่าเบื้องหลังที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ไว้ให้นักท่องเที่ยวคนต่อๆ ไปได้มาเยี่ยมชม

ชุดมาส บูบ่าง

ส่องช้างป่าที่ออกมาหากิน